

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ**
з дисциплін
**“ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ
ВІДНОСИНИ”, “НОРМУВАННЯ ПРАЦІ”**
(для бакалаврів)

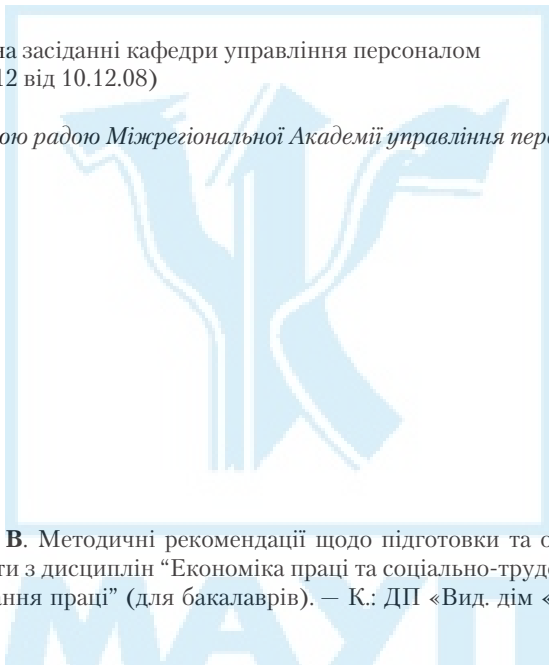
МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено професором кафедри управління персоналом
А. В. Калиною

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом
(протокол № 12 від 10.12.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Калина А. В. Методичні рекомендації щодо підготовки та оформлення курсової роботи з дисциплін “Економіка праці та соціально-трудова відносини”, “Нормування праці” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 22 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, загальні рекомендації до виконання курсової роботи, вимоги до змісту структурних елементів курсової роботи, теми курсових робіт з дисципліни “Нормування праці”, теми курсових робіт з дисципліни “Економіка праці та соціальні трудові відносини” а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курсова робота з дисципліни “Економіка праці та нормування праці”, “Соціально трудові відносини” є складовою навчального плану. Головна мета її виконання полягає в узагальненні студентами теоретичних знань та демонстрації набутих практичних навичок для розв’язання певного кола управлінських проблем щодо основних дисциплін, якісні знання з яких студент повинен продемонструвати у роботі.

У курсовій роботі об’єкт дослідження розголошується на прикладі підприємства (організації, установи). Інформаційною базою для виконання практичної частини роботи є звітність, статистичні та оперативні дані про стан їх виробничо-господарської діяльності.

У ході виконання роботи студент повинен виявити компетентність у роботі з науково-методичною літературою, інструментами економічного аналізу, методиками прийняття управлінських рішень у сфері управлінської діяльності.

Для успішного виконання та захисту роботи студенту слід продемонструвати вміння опрацьовувати теоретичний матеріал, поданий в економічній літературі, визначити основні проблеми питання теоретико-методичного і практичного змісту, обґрунтовувати власні пропозиції щодо вдосконалення методів та інструментів в управлінні трудовим потенціалом організації.

Курсова робота є самостійною роботою студента і виконується під керівництвом викладача кафедри.

Мета методичних рекомендацій – допомогти студенту систематизувати опрацьований теоретичний та практичний матеріал та, відповідно до діючих вимог у вищій школі, оформити та захистити роботу.

Виконання та захист роботи переслідує такі цілі:

- розвиток навичок самостійної роботи на теоретичному та практичному матеріалі;
- систематизацію, закріплення та розширення теоретичних та практичних знань за фахом при вирішенні поставлених у роботі завдань;
- виявлення ступеня самостійності студента у вирішенні поставлених завдань.

Для досягнення мети при виконанні роботи студенту необхідно:

- обґрунтувати актуальність та значущість теми (об’єкта та предмета дослідження) в теорії та практиці відносно умов та характеру діяльності обраного підприємства (організації, установи);

- оглянути літературні джерела з предмета дослідження та узагальнити зібрані матеріали;
- проаналізувати фінансову діяльність організації;
- обґрунтувати принципово нові чи доповнити існуючі методи прийняття управлінських рішень відносно вдосконалення предмета дослідження за результатами теоретичних та практичних висновків;
- грамотно та логічно викласти результати самостійних досліджень з обраної теми, доповнити їх ілюстративним матеріалом у формі схем, алгоритмів, графіків, діаграм тощо.

Мова викладення матеріалу — державна. Для студентів, які не вивчали українську мову в середній школі, як виняток, допускається написання роботи російською мовою (згідно з поданими документами та заявою, підписаною завідувачем кафедри). У ході виконання роботи також слід звернути увагу на лексику, фразеологію, морфологію, синтаксис, орфографію і пунктуацію.

1. Загальні рекомендації до виконання курсової роботи

Курсова робота припускає наявність таких елементів: практичної значущості; комплексного системного підходу до розв'язання задач дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявності елементів творчості.

Практична значущість роботи полягає в обґрунтуванні реальності її результатів для потреб практики.

Реальною вважається робота, виконана згідно з наявними проблемами базового підприємства, на основі його реальних даних за ряд років, і результати якої повністю або частково можуть бути впроваджені в практику діяльності базового підприємства або аналогічних йому.

Комплексний системний підхід до розкриття теми роботи полягає в тому, що предмет дослідження розглядається під різноманітними кутами зору — з позицій теоретичної бази і практичних наробіток, умов реалізації на підприємстві, аналізу, обґрунтування шляхів вдосконалення, вивчення ступеня ефективності тощо — в тісному взаємозв'язку та єдиній логіці викладення.

Застосування сучасної методології полягає в тому, що при виконанні огляду літератури, аналізу діяльності підприємства й обґрунтуванні шляхів вдосконалення предмета дослідження, студент повинен використати відомості про новітні досягнення в техніці й

економіці, застосовувати економіко-математичне моделювання, в тому числі з використанням можливостей обчислювальної техніки, Інтернету.

У процесі виконання роботи, поряд з теоретичними знаннями і практичними навичками зі спеціальності, студент повинен продемонструвати здібності до науково-дослідницької роботи та вміння творчо мислити, навчитися розв'язувати науково-прикладні актуальні завдання.

Матеріал слід викладати згідно з назвою і метою роботи, логічно структурно і послідовно. Студент повинен чітко усвідомлювати, що мета роботи складається не в простому описі поставлених в плані питань, а в аналізі існуючих проблем діяльності економічних суб'єктів і обґрунтуванні пропозицій з розв'язання цих проблем.

2. Вимоги до змісту структурних елементів курсової роботи

Комплексна курсова робота включає такі структурні елементи:

титульний аркуш;

зміст;

вступ;

основна частина (три розділи);

висновок;

перелік використаної літератури;

додатки.

Вимоги щодо оформлення даних структурних елементів подано в окремих загально-університетських методичних рекомендаціях.

Нижче подано вказівки і рекомендації щодо змісту матеріалу в окремих структурних розділах роботи.

Титульний аркуш

Титульний аркуш містить інформацію про вид роботи і найменування теми, дані про студента і керівника, допуску завідувача кафедри до захисту.

Зміст

Зміст включає: вступ; послідовно перераховані назви розділів і підрозділів; висновок; перелік використаної літератури; найменування додатків і номери відповідних сторінок.

Вступ

У вступі обґрунтовується актуальність теми роботи, формулювання мети і завдань дослідження. Рекомендований обсяг вступу – 2–3 сторінки.

Вступ повинен містити таку інформацію.

Актуальність теми, в якій стисло викладається сучасний стан проблеми, що розглядається, необхідність подальших досліджень та її роль в економіці.

Правильно сформулювати актуальність обраної теми означає: показати студентам уміння відділяти головне від другорядного, з'ясувати відомі факти і ті, що поки невідомі про предмет дослідження.

Від доказу актуальності обраної теми доцільно перейти до формулювання мети роботи. Мета — це уявний, ідеальний образ, що перевищує результати діяльності, кінцевий підсумок роботи.

Мета роботи повинна полягати у вирішенні проблемної ситуації шляхом її аналізу і знаходженні нових закономірностей між економічними явищами. Правильне означення мети — процес не менш важливий, ніж формулювання висновків.

Не можна формулювати мету як “дослідження...”, “вивчення...” тощо, оскільки ці слова вказують на засоби досягнення мети, а не на саму мету.

Наприклад, якщо тема роботи — “Аналіз використання трудового потенціалу”, то метою роботи, може бути — *обґрунтування вибору оптимального методичного підходу для аналізу трудового потенціалу*.

Виходячи з мети роботи, визначаються завдання. Це, зазвичай, робиться у формі перерахування (проаналізувати..., розробити..., узагальнити..., виявити..., довести..., впровадити..., показати..., розробити..., знайти..., визначити..., описати..., встановити..., з'ясувати..., дати рекомендації..., встановити взаємозв'язок..., зробити прогноз... тощо). Завдання повинні відповідати розділам роботи.

Об'єкт дослідження — це підприємство, фірма, компанія, де є явище, що породжує проблемну ситуацію і вибране для вивчення.

Предмет дослідження — вузька частина об'єкта дослідження, проблемне коло питань, що досліджуються в роботі на прикладі бази обраного підприємства.

Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, що є предметом дослідження. Саме на нього повинна бути спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему роботи, винесену на титульну сторінку, її назва.

Інформаційне забезпечення роботи — стисло вказуються прізвища та ініціали авторів (в алфавітному порядку), що внесли найбільш відчутний вклад у розв'язання обраної проблеми, вказуються

основні закони і нормативні акти, що регулюють діяльність персоналу в організації, з посиланнями у [квадратних дужках] на номери джерел за переліком використаної літератури. Посилання на літературні джерела повинні бути обов'язково.

Інформація про базове підприємство — дається інформація (в межах абзацу) про підприємство (організацію, установу), на підставі даних якого виконується робота та на прикладі якого (якої) розглядається предмет дослідження: повна назва, форма власності, сфера діяльності, місце в галузі (велике, середнє, мале) тощо.

Теоретичний розділ

Перший розділ роботи присвячується розгляду теоретичних аспектів проблеми, що досліджується і слугує підґрунтям для подальшого викладення матеріалу.

У цьому розділі зазвичай розглядається сутність, зміст, організація процесу, що досліджується, його складові елементи.

Викладаючи теоретичні аспекти, слід пам'ятати, що цей розділ роботи не самоціль, а засіб для створення теоретичної бази для розгляду практичних аспектів проблеми, що досліджується. Оскільки проникнення в сутність явища і процесу, що досліджується, можливо тільки за умови використання системного підходу, тому в першому розділі доцільно відвести окреме місце історії розвитку предмета дослідження, аналізу зарубіжного досвіду організації економічних процесів. У цьому розділі необхідно розв'язати завдання, пов'язані з:

- концепцією предмета дослідження;
- місцем предмета дослідження в об'єкті дослідження;
- впливом предмета дослідження і проблем з ним пов'язаних на стан розвитку економіки.

Розв'язувати ці проблеми необхідно шляхом огляду і критичного аналізу літературних джерел, що включає такі їх види:

- навчально-методичні (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації);
- наукові (монографії, статті в наукових журналах, тези доповідей на науково-практичних конференціях);
- періодичні видання (газети, журнали, часописи тощо);
- законодавчо-нормативні акти (Конституція України, кодекси, закони, укази, постанови, розпорядження, інструкції, листи тощо).

Огляд літературних джерел — це вища форма узагальнення інформації. Він систематизує зміст багатьох документів за основни-

ми напрямими їх використання. При цьому повинна надаватись аргументована оцінка і критичний аналіз використаних відомостей.

Також рекомендується провести аналіз зміни законодавства, регулюючого об'єкт і предмет дослідження в часі: що саме, коли і якими законодавчими актами вносилося.

На всі першоджерела, які цитуються або згадуються, обов'язково повинні бути посилання на літературні джерела згідно із номерами за переліком використаної літератури, наприклад: */ . А. Петров [40] вважає, що..., однак окремі автори [27; 64] не поділяють подібну точку зору.*

Якщо після фрази немає посилання, припускається, що її авторство належить студенту, — тому студент зобов'язаний вкрай уважно і відповідально поставитися до посилань на джерела інформації.

При прямому посиланні (цитуванні) на багатосторінкові видання, окрім номера джерела за переліком, необхідно вказати ще й сторінку, на якій знаходиться процитована фраза. Наприклад: */./ . Ігнатенко визначає “Управління персоналом” наступним чином [47, с. 254]: “це відносини, які...”*

Типовими помилками, яких припускаються студенти в теоретичному розділі роботи, є:

- подання теоретичної інформації без її подальшого критичного аналізу;
- підрозділ складається тільки або здебільшого з витягу із законодавчого акту;
- подання в розділі довідкової і загальновідомої інформації;
- подання інформації винятково в текстовій формі без підкріплення її порівняльними таблицями і наочними рисунками.

Теоретичну частину (перший розділ) рекомендується подати без поділу на підрозділи. Рекомендований обсяг — 10 сторінок, оформлені згідно із загальноакадемічними вимогами.

Аналітичний розділ

У другому розділі, який повинен містити два підрозділи (параграфи), виходячи із загальних теоретичних положень, які розглядаються в першому розділі, рекомендується комплексно проаналізувати стан базового підприємства (організації, установи) в цілому (параграф перший), та стан справ за визначеною темою роботи (за окремим фінансовим аспектом) у другому параграфі.

Звітні дані підприємства (організації, установи), що досліджується, повинні бути наведені в додатках та проаналізовані для обґрунтування висновків.

Результати аналітичного розділу роботи є підґрунтям для визначення резервів розвитку підприємства (організації, установи), і поліпшення кількісних і якісних результатів діяльності підприємства (організації, установи). Оскільки студент готує курсову роботу за спеціальністю “Управління персоналом та економіка праці”, то саме аспекти діяльності підприємства в галузі економіки праці та управління персоналом повинні підпасти під об’єкт аналізу.

Управлінські аспекти діяльності підприємства аналізуються на підставі звітних і планових даних статистичної звітності підприємства. Повнота аналізу визначається залежно від назви теми роботи і предмета дослідження (ключового слова: “оцінка”, “управління”, “аналіз” тощо), покладеного в його основу.

Динаміку основних показників досліджують за попередні 2–3 роки. Методичною основою аналізу слугують різноманітні методики, які студент може знайти в літературі, скористатися методиками, викладеними в лекційному матеріалі і практичних заняттях, курсових та контрольних роботах.

Типовими помилками, яких припускаються студенти в аналітичному розділі роботи, є:

- проведення аналітичних дій без обґрунтування необхідності їхнього проведення;
- відсутність чітких висновків після побудованих таблиць, графіків, рисунків;
- відсутність структурно-логічного зв’язку між аналітичними матеріалами;
- робота більшою мірою присвячена оціночно-аналітичним процедурам, а ключове слово в назві роботи (управління, аналіз, планування тощо) залишились поза увагою автора.

Рекомендований обсяг кожного параграфу другого розділу – 10 сторінок, оформлених згідно із загальноакадемічними вимогами.

Оптимізаційний розділ

У третьому розділі наводиться обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення тих сторін діяльності, проблемні елементи яких були виявлені в аналітичній частині.

Пропозиції, що висловлюються в третьому розділі, повинні стосуватись тих проблем, які визначено за результатами аналізу в першому та другому розділах.

Пропозиції автора не повинні зводитись до закликів: “треба посилити...”, “удосконаливати...” тощо. Слід пропонувати конкретні механізми економічного чи управлінсько-організаційного характеру. Наприклад, рекомендувати скористатись для поглибленого дослідження причин низького рівня певних результатів мотивації методами факторного аналізу, вдосконалити систему моніторингу, створити спеціальний підрозділ контролінгу і визначити його конкретні функції тощо.

Завданнями, що розв’язуються в третьому розділі, як правило, є такі:

- огляд напрямів удосконалення предмета дослідження та пристосування їх до підприємства (організації, установи) і оптимізація одного або кількох найбільш значущих елементів предмета дослідження, в тому числі з використанням математичних методів і моделей;
- використання можливостей обчислювальної техніки для вдосконалення окремих аспектів інформаційного забезпечення та прискорення отримання інформації, її обрахування;
- розрахунок економічної та соціальної пропозицій студента в частині вдосконалення діяльності підприємства по низці проблем, що вивчаються на прикладі умов функціонування суб’єктів ринку.

У цій частині роботи розглядаються та пропонуються до використання основні резерви підвищення ефективності діяльності організації.

Логіка викладення матеріалу в третій частині роботи повинна безпосередньо кореспондувати з висновками теоретичного та аналітичного розділів.

Заходи або напрями, що пропонуються студентом з метою вдосконалення предмета дослідження, повинні чітко поділятися на дві частини:

- пропозиції, що вимагають техніко-економічного обґрунтування;
- пропозиції, що не вимагають техніко-економічного обґрунтування.

При цьому студент повинен чітко викласти сутність власних пропозицій, мету, засоби і необхідну інформацію для їх реалізації, які практичні позитивні результати будуть досягнуті за результати впровадження рекомендацій автора.

При обґрунтуванні впровадження інших заходів або напрямів розвитку, що не вимагають обґрунтування, або за очевидних труднощів їх здійснення, слід використати результати наукових досліджень і практичних досягнень у галузі управління персоналом на підставі авторитетних літературних джерел.

Типовими помилками, яких припускаються студенти в оптимізаційному розділі роботи, є:

- рекомендації більшою мірою присвячено проблемам оптимізації предмета дослідження в загальному плані і не порушуються питання практичного його застосування до підприємства, що досліджується;
- інформація в третьому розділі дублює інформацію першого чи другого розділу;
- відсутні чіткі висновки за результатами проведених досліджень: на чому воно ґрунтувалося, як відбувалося і що дало (які резерви поліпшення діяльності підприємства було ідентифіковано в попередніх розділах);
- відсутній структурно-логічний зв'язок між аналізом, проведеним у другому розділі, і напрямками пошуку резервів оптимізації, які повинні бути викладені в третьому розділі.

Оптимізаційну частину рекомендується подати без поділу на підрозділи. Рекомендований обсяг – 10–12 сторінок, оформлених згідно із загальнооакадемічними вимогами.

Висновок

Основне призначення висновку – резюмувати зміст (підбити підсумок) роботи, вигідно підкреслити її переваги.

У висновку роботи викладаються положення, що характеризують ступінь розкриття теми, визначається рівень досягання мета і вирішення завдань роботи.

Висновок носить форму синтезу отриманих в роботі результатів за матеріалом, викладеним у першому та другому розділах. Цей синтез являє послідовне, логічно струнке та структуроване викладення отриманих результатів дослідження студента, їх співвідношення з метою роботи і конкретними завданнями, поставленими та сформульованими у вступі.

Саме у висновку найбільш яскраво виявляється спроможність (або неспроможність) студента ясно мислити і викладати матеріал. У цій частині роботи міститься так зване “вихідне знання”, що стосовно до вхідного. Саме воно виноситься на обговорення і впливає

на оцінку комісії при захисті роботи. Таке вихідне знання не повинно підмінятися механічним складанням висновків у кінці підрозділів, а повинно містити логічно струнке викладення головних підсумкових результатів усієї роботи.

Рекомендований обсяг матеріалу у висновках — 2–3 сторінки.

Перелік використаної літератури

У перелік використаної літератури можна включати не тільки ті джерела, що цитуються, згадуються або використовуються в роботі, але і ті, з якими студент ознайомився в процесі підготовки роботи. Перелік останніх не повинен перевищувати 20 % від загальної кількості літературних джерел. Загальний перелік літератури повинен налічувати не менше ніж 20 джерел.

Додатки

У додатки необхідно винести проміжні розрахункові матеріали, статистичну звітність таблиці, що займають цілу сторінку, а також інші матеріали, використання яких в основній частині роботи порушує логічність викладання.

Усі вищенаведені вимоги та рекомендації до структурних елементів курсової роботи в стислому вигляді подано в табл. 1.

Таблиця 1

Рекомендована структура курсової роботи

Структурний елемент роботи	Рекомендації щодо змісту	Обсяг, стор.
1	2	3
Вступ	Обґрунтування актуальності теми роботи, означення мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження, характеристика методично-інформаційної основи дослідження, короткі відомості про підприємство, що досліджується	2
Розділ 1 (теоретичний)	Теоретичне узагальнення економічної сутності природи об'єкта та предмета дослідження, а також обґрунтування основних напрямів розв'язання обраної для дослідження проблеми	10
Розділ 2 (аналітичний)	Економічна діагностика, аналіз та оцінка наявного стану вирішення обраної для дослідження проблеми на прикладі базового підприємства	20

Закінчення табл. 1

1	2	3
2.1 Характеристика стану	У цьому розділі повинна бути подана характеристика підприємства, що досліджується, і його основні показники діяльності	10
2.2 Аналіз...	Зміст цього підрозділу визначається темою роботи і направлений на виявлення напрямів удосконалення базового підприємства у сфері досліджуваної проблеми, що зазначена у вступі як предмет дослідження	10
Розділ 3 (оптимізаційний)	Розробка рекомендацій і пропозицій оптимізаційного характеру щодо вирішення досліджуваної проблеми, обґрунтування заходів щодо підвищення ефективності діяльності підприємства	10–12
Висновок	Наводяться загальні висновки за всією роботою, вказується їх відповідність означеним у вступі завданням та рівень досягнення поставленої мети	2
Перелік використаної літератури	Не менше 20 літературних джерел. У тексті роботи мають міститися посилання не менш як на 80 % літературних джерел, наведених у переліку	
Додатки	Допоміжні ілюстрації, проміжні розрахунки, копії форм звітності підприємства, довідкова та інша додаткова інформація, а також таблиці, які займають цілу сторінку	

Зразок оформлення титульної сторінки

**Міжрегіональна Академія управління персоналом
Українсько-Російський інститут менеджменту та бізнесу
ім. Б. Хмельницького**

Кафедра управління персоналом

Курсова робота
з дисципліни “.....”
на тему “.....”

Керівник

підпис

Прізвище та ініціали

студент заочної форми навчання

шифр групи

підпис

Прізвище та ініціали

Київ – 2008

Зміст

Вступ

1. Загальні рекомендації до виконання курсової роботи

2. Вимоги до змісту структурних елементів курсової роботи

Титульний аркуш

Зміст

Вступ

Теоретичний розділ

Аналітичний розділ

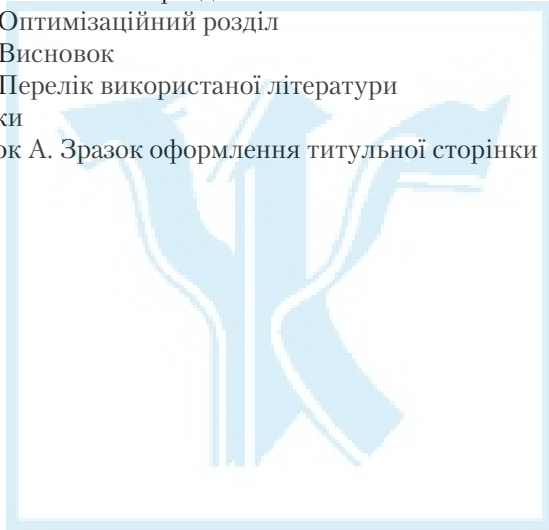
Оптимізаційний розділ

Висновок

Перелік використаної літератури

Додатки

Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки

МАУП

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ
з дисципліни
“НОРМУВАННЯ ПРАЦІ”

1. Наукова організація праці і її сутність, принципи та задачі.
2. Елементи наукових основ організації виробництва, які взаємозв'язані з науковою організацією праці.
3. Розрахунок ефективності (економічної та соціальної) заходів по організації та нормуванню праці.
4. Нормування при бригадній організації праці.
5. Нормування при багатOVERSTATному обслуговуванні.
6. Наукове обґрунтування норм праці.
7. Історія розвитку та становлення нормування праці.
8. Нормування робіт по обслуговуванню виробництва та управлінню ним.
9. Особливості застосування графічного методу встановлення норм.
10. Характеристика та оцінка позитивних та негативних сторін різних методів вивчення трудових процесів.
11. Сучасна нормативно-правова база з нормування праці.
12. Облік та аналіз якості діючих норм праці.
13. Особливості використання норм та нормативів у сучасному виробництві.
14. БагатOVERSTATне обслуговування та особливості встановлення норм.
15. Мікроелементне нормування, його історія розвитку та специфічність.
16. Особливості технічного нормування в різних галузях промисловості (порівняльний аналіз).
17. Організація нормування праці на виробництві.
18. Нормування праці спеціалістів та фахівців.
19. Організація роботи по перегляду та встановлення норм на підприємстві.
20. Організація нормування за кордоном.
21. Специфіка організації нормування праці в Німеччині.
22. Огляд організації нормування праці в різних країнах світу.

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ
з дисципліни
“ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНІ ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ”

I. Населення України:

- що таке населення;
- яка динаміка;
- які демографічні показники характеризують;
- що ви розумієте під демографічною кризою (в яких державах, яким шляхом виходили, які є пропозиції зі сторони демографічної кризи).

II. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства:

- розкрити сутність трудових ресурсів та потенціалу, в чому різниця, що об'єднує;
- на основі даних статистичного збірника показати динаміку трудових ресурсів і трудового потенціалу в цілому по Україні, та по регіону, з якого ви приїхали;
- проаналізувати стан виконання програми розвитку, трудового потенціалу (до 2010 р.);
- розкрити сутність поняття “людський капітал” і розробити приблизну схему стратегії інвестиції (конкретно взяти колектив або особу).

III. Рух населення і його наслідки для України:

- види руху населення;
- поняття мобільності трудових ресурсів, трудова мобільність;
- види міграції населення;
- проаналізувати динаміку міграційних процесів як внутрішню, так і зовнішню для України або конкретного регіону;
- дати свої пропозиції щодо зміни ситуації.

IV. Відтворення населення та шляхи його поліпшення:

- розкрити сутність відтворення, фази відтворення, типи відтворення населення України;
- проаналізувати процес відтворення за останні п'ять років (в цілому по Україні, або по конкретному регіону);
- дати свої пропозиції стосовно зміни ситуації.

V. Ринок праці України:

- ситуація на ринку праці України;
- ринок праці конкретного регіону, його зміни, динаміка;
- структура ринку праці;

- динаміка навантаження на одне робоче місце;
- динаміка безробіття;
- розрахунок впливу погіршення ситуації на ринку праці та макроекономічні показники;
- пропозиції стосовно зміни ситуації на регіональному рівні в ситуації на ринку праці.

VI. Соціально-трудові відносини та їх розвиток в Україні:

- сутність соціально-трудових відносин, їх види, типи, принципи;
- аналіз рівнів соціально-трудових відносин;
- аналіз по вашій організації, колективний договір, розробити пропозиції щодо змін і доповнень цих документів.

VII. Профспілковий рух та розвиток соціального партнерства в Україні:

- історія профспілкового руху, його місце і значення в сучасних умовах;
- сутність соціального партнерства та його нинішній стан в Україні;
- по своїй організації пропозиції, схеми, структура колективного договору;
- які економічні наслідки, розрахунки.

VIII. Організація нормування праці в сучасному виробництві:

- організація праці, її сутність;
- види поділу праці, умови праці;
- система організації праці на робочих місцях, її взаємозв'язок з нормуванням;
- аналіз рівня організації праці на вашому виробництві та використання норм і нормативів;
- вказати, якими документами користуються при встановленні норм і нормативів;
- скільки людей охоплено нормами;
- що необхідно зробити, щоб покращити організацію праці і нормування праці на вашому виробництві.

IX. Продуктивність праці та її роль у підвищенні ефективності виробництва:

- сутність продуктивності праці;
- методи вимірювання продуктивності праці;
- фактори, резерви;

- вплив інноваційного розвитку на підвищення ефективності праці;
- рівень ефективності виробництва;
- дати свої пропозиції стосовно оцінки резервів підвищення продуктивності праці по підприємству.

X. Середній клас та його формування в Україні:

- розкрити сутність поняття середній клас;
- які існують підходи до його формування й оцінки;
- можливості прискореного росту середнього класу в Україні шляхом регулювання мінімальної заробітної плати та реальних доходів населення.

XI. Заробітна плата та її вдосконалення в сучасних економічних умовах:

- сутність заробітної плати;
- показати динаміку заробітної плати по Україні і по нашому регіону;
- показати, як виконуються основні функції заробітної плати, який існує механізм регулювання заробітної плати в сучасних ринкових умовах і в Україні;
- дати пропозиції щодо підвищення ефективності оплати праці по Україні і окремо взятому підприємстві чи організації.

XII. Заробітна плата та її роль в умовах ринку:

- сутність заробітної плати, її економічне значення для розвитку економіки;
- взаємозв'язок заробітної плати з іншими економічними показниками як на рівні підприємства, так і галузі;
- аналіз динаміки заробітної плати по Україні в цілому, так і по конкретній галузі та підприємству;
- розробка пропозиції щодо вдосконалення механізму регулювання заробітної плати та її реформування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Закон України “Про колективні договори і угоди” // Закони України. — Т. 6. — К.: Ін-т законодавства, 1997.
2. Закон України “Про оплату праці” // Закони України. — Т. 8. — К.: Ін-т законодавства, 1997.

3. *Закон України “Про зайнятість населення”* // Закони України. — Т. 1. — К.: Ін-т законодавства, 1996.
4. *Закон України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”* // Закони України. — Т. 19. — К.: Ін-т законодавства, 2000.
5. *Закон України “Про організації роботодавців”* // Офіційний вісник України. — 2001. — № 25. — Ст. 1097.
6. *Кодекс законів про працю України та інше законодавство про працю.* — К.: Праця, 1997.
7. *Конвенції і рекомендації, прийняті Міжнародною Конференцією праці, 1919–1956.* — Т. 1. — Женева: Міжнародне бюро праці, 1991.
8. *Конвенції і рекомендації, прийняті Міжнародною Конференцією праці, 1957–1990.* — Т. 2. — Женева: Міжнародне бюро праці, 1991.
9. *Богиня Д. П., Грішнова О. А.* Основи економіки праці. — 3-те вид. — К.: “Знання-Прес”, 2002.
10. *Арон Е. И., Калитич Г. И.* Микроэлементное нормирование и проектирование труда. — К.: Техника, 1983.
11. *Арон Е.* Методика исследования и проектирования организации труда на предприятии. — М., 1979.
12. *Калина А. В.* Организация и оплата труда. — К., 1995.

Додаткова

1. *Калина А. В.* Организация и оплата труда в условиях рынка (аспекты эффективности): Учеб. пособие. — 3-е изд., перераб. и доп. — К.: МАУП, 2001.
2. *Колот А. М.* Мотивація персоналу: Підручник. — К.: КНЕУ, 2002.
3. *Колот А. М.* Проблеми становлення та розвитку соціально-трудових відносин в Україні // Україна: аспекти праці — 2000. — № 3.
4. *Колот А. М.* Проблеми розбудови національної моделі соціально-трудових відносин // Україна: аспекти праці. — 2000. — № 5.
5. *Костин Л. А.* Международная организация труда. — М.: Экзамен, 2002.
6. *Михеев В. А.* Основы социального партнерства: теория и политика: Учеб. для вузов. — М.: Экзамен, 2001.

7. *Моніторинг* соціальних процесів в Україні / За ред. І. К. Бондар, Г. В. Ярошенко, В. І. Науменка, Н. А. Соколенко. — К.: Знання, 1999.
8. *Петюх В. М.* Ринок праці: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 1999.
9. *Рощин С. Ю., Разумова Т. О.* Экономика труда: экономическая теория труда: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М, 2001.
10. *Методические* рекомендации по НОТ рабочих на промышленном предприятии. — М.: Экономка, 1989.
11. *Сандуленко М. Ю.* Нормування та раціоналізація праці з допомогою мікроелементних нормативів. — К., 1993.
12. *Организация* и нормирование труда / Под ред. В. В. Адамчука. — М.: ЗАО “Финстат информ” — ООО “ЦУПЛ”, 2000.
13. *Практикум* по экономике, организации и нормированию труда. — М.: Экономика, 1991.
14. *Смирнов Е. Л.* Справочное пособие по НОТ. — М.: Экономика, 1986.
15. *Справочник* нормировщика. — Л.: Машиностроение, 1986.
16. *Типовое* положение об оценке условий труда на рабочем месте. — М.: Госкомтруд, 1986 р.
17. *Чернов В. І., Оленич Є. І.* Нормування праці: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. — К., 2000.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Теми курсових робіт з дисципліни “Нормування праці”	16
Теми курсових робіт з дисципліни “Економіка праці та соціальні трудові відносини”	17
Список літератури	19

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Л. С. Тоболіч*
Комп'ютерне верстання *М. А. Лисенко*

МАУП
Зам. № ВКЦ-3728

Підп. до друку 15.01.09. Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний.

Ум. друк. арк. 1,27. Обл.-вид. арк. 1,11. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*